

آیین‌نامه پذیرش پژوهشگران پسادکترا

تاریخ تصویب	تاریخ ابلاغ	شماره نامه ابلاغ
۱۳۹۹/۱۰/۰۷	۱۳۹۹/۱۰/۰۷	۱۱/۲۱۶۲۵۷

مقدمه

نیروی متخصص و تحصیلکرده یکی از ارکان پژوهش در نظام آموزش عالی می باشد. مهمترین نیروهای متخصص دانش آموختگان دکتری تخصصی هستند که با همت دانشگاه‌های کشور در سال‌های اخیر از نظر کمی و کیفی رو به فزونی داشته اند. یکی از مسیرهای پیش رو جهت بهره‌مندی از توانمندی‌های دانش‌آموختگان در فعالیت‌های پژوهشی و فناوری در دانشگاه‌ها، ادامه فعالیت‌های پژوهشی و فناوری در قالب دوره تخصصی پسادکترا در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهش و فناوری است.

از آنجا که پژوهشگران پسادکترا از تجربه کافی برای انجام پژوهش برخوردار هستند، به طور مؤثری می‌توانند به مشارکت در انجام پژوهش‌های کاربردی و مورد نیاز کشور بپردازند و در کنار اعضای هیأت علمی برجسته از لحاظ پژوهشی و فناوری به حل مسائل واقعی کشور همت گمارند.

با هدف توسعه پژوهش‌های کیفی و کاربردی و بهره‌گیری بیشتر از توانمندی علمی و تخصصی دانش‌آموختگان دکتری در طرح‌های پژوهشی و فناوریانه ماموریت‌گرا و کاربردی آیین‌نامه پذیرش پژوهشگران پسادکترا تهیه شده و برای اجرا به کلیه دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و فناوری تحت نظارت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱. تعاریف

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

معاونت: منظور معاونت پژوهش و فناوری وزارت است.

مؤسسه: منظور دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی دولتی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وابسته به سایر دستگاه‌های اجرایی دارای مجوز از شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت و شرکت‌های دانش بنیان مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری است.

دوره پسا دکتری (Postdoc): دوره‌ای پژوهشی رسمی با برنامه مدون است که پژوهشگران پس از اخذ درجه دکترا تخصصی، به طور تمام وقت با زمان معین حداقل یکسال و حداکثر سه سال، برای مشارکت در اجرای پروژه‌های مصوب و تقاضا محور مؤسسه و ارتقای مهارت‌های تخصصی پژوهشگر پسادکترا تحت نظر استاد میزبان در مؤسسه پذیرنده برگزار می‌شود. به رغم رسمیت، دوره پسادکترا از مقاطع رسمی تحصیلی محسوب نمی‌شود.

پژوهشگر پسادکترا: فردی است با مدرک دکترا تخصصی که بر اساس طرح پژوهش و فناوری در اختیار استاد میزبان، اقدام به ارائه پروپزال می‌نماید و در صورت تأیید استاد میزبان و مؤسسه بر اساس مفاد این آیین‌نامه دوره پسادکترا را در مؤسسه می‌گذراند.

استاد میزبان: منظور عضو هیئت علمی شاغل در مؤسسه در مرتبه علمی استادی یا دانشیاری است که با رعایت ضوابط مقرر در آیین‌نامه نسبت به پذیرش «پژوهشگر پسادکترا» اقدام می‌کند و مسئولیت هدایت و نظارت بر فعالیت‌های پژوهشی و تأیید عملکرد وی را بر عهده دارد. با تشخیص مؤسسه، اعضای هیأت علمی با مرتبه استادیاری

که دستاوردهای پژوهشی و فناوری برجسته و یا قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت گسترده‌ای دارند نیز می‌توانند اقدام به جذب پژوهشگر پسادکترا نمایند.

طرح‌های پژوهش و فناوری کارفرمائی: منظور طرح‌های پژوهش و فناوری است که استاد میزبان از طریق آن اقدام به جذب منابع مالی و گرنت‌های پژوهش و فناوری از مجموعه‌های خارج از مؤسسه می‌نماید. این طرح‌ها شامل قراردادهای ارتباط با جامعه و صنعت، گرنت‌های تخصیصی صندوق‌های حمایتی پژوهش و فناوری همچون صندوق حمایت از پژوهشگران یا فناوران، طرح‌های حمایتی وزارت و سایر دستگاه‌ها، طرح‌های پژوهش و فناوری بین‌المللی یا سایر طرح‌های حمایتی بیرون از دانشگاه همچون وقف و کمک‌های مالی پژوهش و فناوری می‌باشد.

ماده ۲. اهداف

۱-۲. تأمین منابع انسانی پژوهشگر مورد نیاز مؤسسات و بهره‌گیری از توانمندی‌های دانش‌آموختگان مقطع

تحصیلی دکترا تخصصی با هدف ارتقای کیفیت فعالیت پژوهش و فناوری مؤسسه؛

۲-۲. ارتقای توانمندی و مهارت‌های تخصصی پژوهشگران و دانش‌آموختگان مقطع تحصیلی برای اجرای

تحقیقات مستقل و مؤثر در حوزه تخصصی؛

۳-۲. ایجاد انگیزه و کمک به توان اجرایی اعضای هیأت علمی مؤسسه در ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهش

و فناوری؛

۴-۲. استفاده حداکثری از امکانات مؤسسه برای انجام تحقیقات کاربردی و اجرای طرح‌های تقاضا محور.

ماده ۳. شرایط و ضوابط برای پذیرش پژوهشگر پسادکترا

۱-۳. شرایط مؤسسه:

۱-۱-۳. دارای دوره تحصیلات تکمیلی فعال دایر در رشته تخصصی پژوهشگر پسادکترا در دانشگاه‌ها باشد و

در مؤسسات پژوهش و فناوری دارای گروه‌های پژوهشی مرتبط باشد؛

۲-۱-۳. دارای امکانات لازم برای پذیرش پژوهشگر پسادکترا باشد؛

۳-۱-۳. ضوابط و مقررات عملکردی و الزامات حقوقی و ضوابط قانونی برای انتخاب و حضور پژوهشگر

پسادکترا در مؤسسه رعایت شود؛

تبصره ۱: در موارد بین رشته‌ای، مؤسسه در زمینه انطباق علمی پژوهشگر پسادکترا و استاد میزبان تصمیم‌گیری می‌کند؛

تبصره ۲: استفاده از «پژوهشگر پسادکترا» برای تدریس در مؤسسه اعم از نظری و عملی و ممنوع می‌باشد.

تبصره ۳: هرگونه تعهد استخدامی در قبال پژوهشگر پسادکترا ممنوع می‌باشد.

تبصره ۴: استفاده از «پژوهشگر پسادکترا» در پیشبرد امور اجرایی اداری مؤسسه ممنوع می‌باشد.

تبصره ۵: مؤسسات می‌توانند در موارد خاص و با اولویت رشته‌های علوم پایه و علوم انسانی و علوم اسلامی بخشی از حق‌الزحمه «پژوهشگر پسادکترا» را از محل اعتبارات پژوهش و فناوری مؤسسه پرداخت نمایند.

۲-۳. شرایط استاد میزبان:

۱-۲-۳. در سه سال پیش از زمان تقاضای پژوهشگر پسادکترا پایه استحقاقی سالیانه را دریافت کرده باشد.

۲-۲-۳. دارای حداقل یک طرح پژوهش و فناوری کارفرمایی فعال همراه با اعتبارات کافی برای پرداخت

حق‌الزحمه «پژوهشگر پسادکترا» باشد؛

۳-۲-۳. دارای شرایط ممتاز علمی پژوهشی همچون دارای شاخص هرش مشخص، پروژه‌های ارتباط با جامعه و صنعت، انتشار مقالات در نشریات معتبر علمی بین‌المللی، برنده جوایز معتبر علمی، ثبت اختراع با توجه به ضوابط تعیین شده توسط مؤسسه استاد میزبان باشد.

۴-۲-۳. انتخاب پژوهشگر پسادکتر توسط استاد میزبان و تأیید نهایی وی با مؤسسه است؛

تبصره ۶: استاد میزبان مسئولیت هدایت و نظارت بر فعالیت‌های پژوهشی و تأیید عملکرد پژوهشگر پسادکتر را بر عهده دارد و تأیید عملکرد باید به همراه تضمین کیفیت آن باشد؛

تبصره ۷: تعداد پژوهشگران پسادکتر هر استاد میزبان، متناسب با تعداد و منابع اعتباری پیش‌بینی شده در طرح‌های پژوهش و فناوری کارفرمائی استاد میزبان، با تأیید و تشخیص مؤسسه تعیین می‌شود.

۳-۳. موضوع پیشنهاد

۱-۳-۳. موضوع پیشنهاد باید تقاضا محور، کاربردی و در راستای توسعه مرزهای دانش و موضوعات اولویت‌دار جامعه باشد؛

۲-۳-۳. دستاوردهای دوره باید به صورت شفاف و قابل سنجش در پیشنهاد پژوهش مشخص شود؛

۳-۳-۳. پیشنهاد پسادکتر در چارچوب طرح پژوهشی تقاضا محور باشد؛

۴-۳-۳. پیشنهاد پسادکتر در زمینه‌های نو پدید و چشم‌اندازهای علم و فناوری در پیوند با مأموریت مؤسسه باشد.

ماده ۴: شرایط و وظایف پژوهشگر پسادکتر

۱-۴. شرایط پژوهشگر پسادکتر:

۱-۱-۴. مدرک دکترای تخصصی مورد تأیید وزارت عتف و حسب مورد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در زمینه تخصصی مورد تقاضا داشته باشد؛

۲-۱-۴. با درجه خیلی خوب و بالاتر از رساله دکتر تخصصی دفاع کرده باشد؛

۳-۱-۴. در طول دوره پسادکتر اشتغال به کار دیگری نداشته باشد و به صورت تمام وقت در مؤسسه مشغول به فعالیت باشد؛

۴-۱-۴. دارای تجربه تخصصی و پژوهشی و فناوری مرتبط با حیطه‌های مورد نیاز در انتخاب پژوهشگر پسادکتر باشد؛

۵-۱-۴. پذیرش از یکی از اعضای هیأت علمی واجد شرایط مؤسسه به عنوان استاد میزبان داشته باشد؛

۶-۱-۴. از تاریخ دانش‌آموختگی دکتر پژوهشگر متقاضی نباید بیش از ۵ سال گذشته باشد و سن متقاضی نباید بیش از ۴۰ سال باشد.

۷-۱-۴. از صلاحیت‌های عمومی و عدم ممانعت قانونی برای حضور در مؤسسه برخوردار باشد؛

۸-۱-۴. نداشتن مشکل نظام وظیفه برای داوطلبین ذکور الزامی است؛

۹-۱-۴. کلیه قوانین و مقررات مؤسسه در طول مدت حضور در مؤسسه را رعایت نماید.

تبصره ۸: دانش‌آموختگان ممتاز مقطع تحصیلی دکترای تخصصی و دارای تجربه قبلی از جمله دوره‌های پسادکتر و همچنین اعضای بنیاد ملی نخبگان، برندگان جوایز خوارزمی، فارابی و رازی در اولویت قرار دارند.

تبصره ۹: پذیرش پژوهشگر پسادکتر از میان دانش‌آموختگان مقطع تحصیلی دکتر تخصصی ایرانی و غیرایرانی

مقیم خارج از کشور با رعایت ضوابط و مقررات کشور و تصویب هیأت رئیسه مؤسسه بلامانع است در این صورت تمامی امور مربوط به هماهنگی‌های لازم با مراجع ذیصلاح، توسط حوزه همکاری‌های علمی و بین‌المللی مؤسسه انجام خواهد پذیرفت.

۲-۴. وظایف پژوهشگر پسادکترا

- ۱-۲-۴. انجام هرگونه فعالیت تعیین شده در پروپزال مصوب با هماهنگی و تأیید استاد میزبان در راستای پیشبرد پروپزال؛
- ۲-۲-۴. ارائه پیشنهادهای نوآورانه در جهت پیشبرد پروپزال مصوب؛
- ۳-۲-۴. آماده‌سازی و انتشار گزارش‌های پیشرفت طرح پژوهش و فناوری کارفرمایی برای منابع تأمین‌کننده اعتبار پروپزال؛
- ۴-۲-۴. مشارکت در پیگیری امور مالی و اعتبارات پروپزال در دست اجرا، امور تجاری‌سازی و ثبت اختراعات و دریافت پروانه اختراع؛
- ۵-۲-۴. مشارکت در تدوین مقالات، کتب و دستاوردهای پژوهشی و فناوری با همکاری استاد میزبان؛
- ۶-۲-۴. مراقبت از اموال و دارایی مؤسسه که برای انجام تحقیقات در اختیار وی قرار گرفته است.

ماده ۵: فرایند پذیرش پژوهشگر پسادکترا

- ۱-۵. درخواست و اعلام نیاز استاد میزبان واجد شرایط پس از هماهنگی با مؤسسه؛
- ۲-۵. اعلام ظرفیت توسط مؤسسه؛
- ۳-۵. فراخوان توسط مؤسسه؛
- ۴-۵. دریافت پروپزال‌های متقاضیان؛
- ۵-۵. بررسی پروپزال‌ها و تأیید توسط استاد میزبان؛
- ۶-۵. بررسی و تأیید و تنظیم قرارداد توسط مؤسسه.

ماده ۶: تأمین منابع مالی و مسائل اداری

- ۱-۶. میزان حق الزحمه «پژوهشگر پسادکترا» توسط هیأت امنای مؤسسه تعیین می‌شود.
- ۲-۶. مدت دوره پسادکترا بنا به نیاز مؤسسه و تأمین اعتبار مالی حداقل یک سال و قابل تمدید تا سه سال می‌باشد.
- ۳-۶. در صورت تأمین اعتبار مالی، کمک هزینه شرکت در کنفرانس‌های داخلی مورد تأیید مؤسسه و تنها یک بار در سال به پژوهشگر تعلق می‌گیرد.
- ۴-۶. استفاده از امکانات و اموال مؤسسه بر اساس ضوابط مؤسسه می‌باشد؛
- ۵-۶. ارائه هرگونه تعهد در قبال ادامه قرارداد و یا استخدام پژوهشگر پسادکترا توسط مؤسسه ممنوع می‌باشد؛
- ۶-۶. مؤسسه بایستی امکان فسخ قرارداد در هر زمانی را در صورت عدم رعایت مفاد این آیین‌نامه و عدم رضایت استاد میزبان از عملکرد پژوهشگر پسادکترا پیش بینی نماید.
- ۷-۶. مالکیت فکری اعم از حقوق مادی و معنوی ناشی از کلیه فعالیت‌های انجام شده توسط پژوهشگر پسادکترا مانند ثبت اختراع و توسعه دانش فنی متعلق به مؤسسه بوده و تابع قوانین حاکم و ضوابط

مقررات مؤسسه است و پژوهشگر پسادکترا حق استفاده، واگذاری و استفاده بدون اجازه کتبی مؤسسه را ندارد. در مورد مستندات علمی، ترتیب درج نام نویسندگان و نقش آنها توسط استاد میزبان تعیین خواهد شد.

۸-۶. پژوهشگر پسادکترا با شرکت در فراخوان، گواهی می‌کند که از حقوق، وظایف و مسئولیت‌های خود در چارچوب این آیین‌نامه آگاهی دارد و همه آن‌ها را پذیرفته است؛

۹-۶. گواهی پایان دوره (فارسی و انگلیسی) توسط مؤسسه صادر می‌شود؛

۱۰-۶. دوره پسادکترا، تمام وقت می‌باشد و ضوابط تفصیلی نحوه حضور، مرخصی و سایر موارد بکارگیری در قالب ضوابط مؤسسه تعیین می‌گردد.

تبصره ۱۰: تمدید قرارداد پژوهشگر پسادکترا صرفاً منوط به یافته‌های علمی و فناوریانه مناسب و با کیفیت با تأیید معاونت پژوهش و فناوری مؤسسه می‌باشد.

ماده ۷: نظارت بر حسن اجرا در سطح مؤسسه، بر عهده رئیس مؤسسه است.

ماده ۸: نظارت بر حسن اجرا این آیین‌نامه در سطح ملی، بر اساس گزارش سالانه ارائه شده توسط دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی، بر عهده معاونت پژوهش و فناوری وزارت است.

ماده ۹: دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی بایستی شیوه‌نامه اجرایی پذیرش پژوهشگر پسادکترا را با رعایت شرایط مندرج در این آئین‌نامه تهیه و به تأیید و تصویب هیأت امناء خود برسانند. همچنین آئین‌نامه مذکور عطف به گذشته نمی‌شود و پژوهشگران پسادکترا که پیش از ابلاغ این آئین‌نامه مشغول به فعالیت شده اند مشمول ضوابط موجود در مؤسسه می‌باشند.

این آئین‌نامه در ۹ ماده و ۱۰ تبصره به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ لازم اجرا است. هرگونه تفسیر و رفع ابهام توسط معاونت پژوهش و فناوری وزارت عتف مجاز است.